

HÅLLBARHETSRAPPORT

Hållbarhet – hur ligger den finansiella sektorn till?

---

6 mars 2024

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	4
Målen i FI:s färdplan och rapportens disposition.....	5
Identifierade risker	6
Klimatrelaterade risker	6
Risker för grön målning	8
Risker för illegala finansiella flöden	11
Hantering av risker	12
Företagsstyrning.....	14
Hållbarhet i företagsstyrning.....	14
Integrering av hållbarhetsrisker	15
Taxonomiinformation i årsredovisningar.....	16
Internationell regelutveckling.....	17

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Förord

Finansinspektionen (FI) har i uppdrag att arbeta för att de finansiella företagen medverkar till en hållbar utveckling. Det uppdraget hänger också nära samman med våra andra uppdrag om att verka för ett högt skydd för konsumenter, finansiell stabilitet och väl fungerande finansiella marknader.

I december 2022 publicerade FI en färdplan som stakar ut mål och riktning i vårt arbete med hållbar finans fram till 2025.¹ Vi slog då fast ett antal övergripande mål med utgångspunkten att vi ska ha en aktiv roll, både i Sverige och – där det är relevant – internationellt.

Syftet med den här rapporten är att följa upp målen i vår färdplan och samtidigt förmedla FI:s bild av hur arbetet med hållbar finans hos de finansiella företagen i Sverige ligger till. Vi utgår från det som hänt sedan färdplanen publicerades, med fokus på svenska företag under tillsyn. Mycket handlar om att företagen behöver möta nya regelverk och om att anpassa verksamheter för att hantera risker och ta vara på affärsmöjligheter som uppstår till följd av den omställning som krävs.

Den finansiella sektorns hållbarhetsarbete har successivt intensifierats. Banker, försäkringsföretag, fondbolag och andra finansiella aktörer bidrar till att hållbarhetsmålen uppnås genom de verksamheter de väljer att investera i, försäkra och låna ut pengar till. I det arbetet spelar förebyggandet av illegala finansiella flöden en avgörande betydelse. För att kunna styra mot mer hållbara verksamheter behöver de identifiera, mäta, prissätta och hantera de risker som följer av exempelvis klimatförändringar och den förhållandevis snabba omställningen som drivs av både nya regelverk och nya affärsmöjligheter.

Vi noterar en bred förflyttning, där klimatfrågan i allt större utsträckning sätts i kontexten att omställningen ska ske på ett rättvist och socialt hållbart sätt. Allt fler företag adresserar därtill naturrelaterade frågor, exempelvis har många initierat arbete med biologisk mångfald. Ett annat viktigt inslag är att många finansiella företag gjort åtaganden att arbeta mot netto noll i koldioxidutsläpp inom en viss tidsram. För det krävs trovärdiga omställningsplaner.

FI hoppas att den här rapporten kan bidra till en ökad insikt om var den finansiella sektorn befinner sig på resan mot en hållbar utveckling.

Daniel Barr

Generaldirektör

---

¹ Begrepp och uttryckssätt som används i denna rapport beskrivs närmare i färdplanen, se <https://www.fi.se/contentassets/5f5f7ebffb7a408996c522b912f921d9/fardplan-hallbar-finansmarknad-22-32466.pdf>.

Sammanfattning

Att identifiera och hantera risker är fundamentalt för företag i finanssektorn. I vår tillsyn har vi ändå gjort iakttagelser som talar för att dessa företag inte fullt ut identifierar och integrerar hållbarhetsrisker. Men vi ser att företagen mer och mer uppmärksammar dessa risker, varför färdplanens mål om motståndskraft mot hållbarhetsrisker ändå får anses något stärkt.

Företagen behöver identifiera och hantera de hållbarhetsrisker som kan ha en direkt inverkan på deras verksamhet (utifrån-in perspektiv). Samtidigt har företagen att beakta om de genom sin verksamhet och sina investeringsbeslut påverkar miljö och människor (inifrån-ut perspektiv). Flera företag beaktar idag båda dessa perspektiv i styrningen av sin verksamhet och bidrar genom detta till målet om att förbättra förtroendet för en hållbar finansmarknad.

Våra analyser ger en tydlig bild av att det förekommer situationer där kunder riskerar att få produkter som inte motsvarar deras uppgivna hållbarhetspreferenser samt taxonomirapportering som försvårar jämförbarheten mellan företagen. Det finns därför utrymme för förbättringar vad gäller målet om en tillförlitlig, relevant och jämförbar hållbarhetsrelaterad information. En övergripande slutsats från våra tillsynsaktiviteter är att många företag kommit en bit på väg, men att mycket arbete återstår. Vi vill särskilt peka ut tre områden:

Dags att agera utifrån reglerna som nu gäller: Många nya regelverk har nu trätt i kraft eller kommer snart att börja gälla. Därmed behöver företagen ställa om från att analysera och förbereda till att börja agera utifrån de regelverk som nu gäller. I takt med att regelverken träder i kraft kommer FI därför ha fokus på den riskbaserade och framåtblickande tillsynen.

Motverka illegala finansiella flöden: För att kunna motverka möjligheterna för den organiserade brottsligheten att tillgodogöra sig brottsvinster krävs ett effektivt förebyggande arbete. Det försämrade säkerhetsläget kräver också att de finansiella företagen fortsätter arbeta för att följa alla internationella sanktioner och att motverka finansieringen av terrorism. Det är vidare viktigt att företagen alltid gör individuella bedömningar av riskerna kopplade till varje enskild kund när de jobbar med penningtvättsreglerna för att inte samtidigt bidra till ett finansiellt utanförskap.

Fortsätt integrera hållbarhet: Integrering är en nödvändighet för alla företag för att de ska lyckas uppfylla regelverken inom hållbar finans - där företagsstyrningen är den självklara utgångspunkten. Eftersom klimat- och miljörisker förväntas öka framöver behövs framåtblickande verktyg, till exempel omställningsplaner och scenarioanalyser. Det är viktigt att sådana verktyg integreras i verksamheten snarast möjligt. Lika viktigt är att tillgodose det ökade kunskaps- och kompetensbehovet hos styrelse, företagsledning och alla relevanta funktioner.

Målen i FI:s färdplan och rapportens disposition

Målen i FI:s färdplan är nära kopplade till våra uppdrag och de är också beroende av varandra. De tre målen är:

- god tillgång till relevant, jämförbar och tillförlitlig hållbarhetsrelaterad information
- högt förtroende för en hållbar finansmarknad, och
- motståndskraft mot hållbarhetsrisker² i det finansiella systemet.

God tillgång till relevant, jämförbar och tillförlitlig hållbarhetsrelaterad information är en förutsättning för att nå de andra två målen. Denna information hanteras i hela värdekedjan och påverkar investerare, leverantörer, konsumenter och i förlängningen även de finansiella företagens produkter och tjänster. Att information är rättvisande är viktigt för att det ska finnas ett högt förtroende för finansmarknaden. Relevant, jämförbar och tillförlitlig information är därtill avgörande när företag i den finansiella sektorn ska identifiera och hantera hållbarhetsrelaterade risker.

Med avstamp i färdplanen har vi bedömt vilka hållbarhetsrisker som är mest betydande och som vi därför valt att särskilt följa inom ramen för vår tillsyn. Det handlar om omställningsrisker och fysiska risker, risker för grön målning samt risker för illegala finansiella flöden. Dessa beskrivs i ett inledande avsnitt.

Som tillsynsmyndighet har FI i uppdrag att följa upp hur företagen hanterar dessa risker, vilket redogörs för i nästföljande avsnitt. Vi adresserar även vikten av en god företagsstyrning med betoning på styrelsens ansvar och att detta ansvar inkluderar hållbarhet. Vi avslutar med en spaning på vad som är högt på agendan i den internationella regelutvecklingen. Sammantaget kopplar de tre målen från färdplanen till alla dessa avsnitt. Om företagen har samtliga beskrivna delar på plats, har de kommit en bra bit på väg.

---

² Hållbarhetsrisk brukar beskrivas som en miljörelaterad, social eller styrningsrelaterad händelse eller omständighet som, om den skulle inträffa, skulle ha en faktisk eller potentiell betydande negativ inverkan på en investerings eller skulds värde. Definitioner kan variera beroende på regelverk.

Identifierade risker

Att identifiera risker är grunden för en robust riskhantering. För hållbarhetsrisker behöver företagen beakta båda sidor av det dubbla materialitetsperspektivet (inifrån-och-ut respektive utifrån-och-in). Nedan följer en genomgång av ett urval av större risker på hållbarhetsområdet, som FI fokuserat på i arbetet med internationell regelutveckling, utveckling av mätmetoder och i tillsynen. Vi ger också några exempel från den tillsyn som bedrivits.

Klimatrelaterade risker

Dessa risker materialiseras genom de traditionella finansiella riskerna, såsom exempelvis kreditrisk, marknadsrisk och försäkringsrisk. Klimatrelaterade risker kan beskrivas som en klimatrelaterad händelse eller omständighet som, om den skulle inträffa, skulle ha en faktisk eller potentiell betydande negativ inverkan på en investerings eller skulds värde. Dessa risker får till följd av klimatförändringarna konsekvenser för samhället, individen och även företagens affärsverksamheter. Klimatrelaterade risker kan övergripande delas upp i omställningsrisker och fysiska risker. Dessa risker är nära sammanlänkade med naturrelaterade risker och interagerar med dem (se sidan 17).

Omställningsrisker

Omställningsrisker utgör en betydande risk för många finansiella företag. Risken följer av osäkerhet om hur snabbt och på vilket sätt omställningen till en hållbar ekonomi kommer att ske. Omställningsrisker påverkas framför allt av tre faktorer; förändringar av regelverk, teknologiska förändringar och förändringar i konsumenters preferenser. Det kan exempelvis röra sig om anpassning till nya energikrav eller förändringar i pris för koldioxidutsläpp.

Analys av omställningsrisker

FI genomför en analys av bankernas exponering mot omställningsrisker genom att koppla ihop kreditdata och utsläppsdata. Uppgifter om svenska bankers utlåning till företag hämtas från KRITA-databasen och uppgifter om utsläpp inom systemet för handel med utsläppsrätter hämtas från Naturvårdsverket. Analysresultatet kan komma att användas i tillsynsdialogen med bankerna och då med fokus på bankernas hantering av klimatrelaterade risker och arbete med omställningsplanering/-planer.

Omställningsriskerna innebär att företagen i allt större utsträckning arbetar med omställningsplanering, som i många fall mynnar ut i en omställningsplan.³ Exempelvis har svenska storbanker och tjänstepensionsföretag anslutit sig till frivilliga initiativ, och satt mål om att vara klimatneutrala i koldioxidutsläpp i linje med Parisavtalet, eller tidigare. De skärpta kraven för hållbarhetsrapportering innehåller också krav på att berörda företag redogör för relevanta delar av sin omställningsplanering.

Omställningsplaner ger information om ett företags tillvägagångssätt för att hantera effekterna av klimatförändringar. Åtgärder för att uppfylla klimatmålen ska koppla till den finansiella planeringen och beskrivas med koppling till budget, finansiella mål och nyckeltal (som kapitalutgifter och driftskostnader) och investeringar. En trovärdig och robust omställningsplan bygger på vetenskapligt baserade mål. De revideringar som kommer med uppdateringen av EU:s kapitaltäckningsregelverk⁴ förväntas inom banksektorn leda till att en omställningsplan också kan användas som ett mikrotillsynsverktyg för riskhantering.

Omställningsplanering beskriver företagets interna process för att ta fram sin omställningsplan. Processen omfattar både strategisk planering och hur arbetet med omställningen kopplas till riskbedömning och riskhantering. Den strategi som företaget har satt upp kan ge information om de finansiella risker som företaget är exponerad mot samt visa om företagets riskhantering är effektiv.

2023 genomförde vi en kartläggning (se sidan 14) som visade att 27 procent av tillfrågade försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag hade en fastställd omställningsplan. 24 procent av företagen planerade att ta fram en sådan. Det är vår uppfattning att det inte kommer vara möjligt för företag att vara utan en omställningsplan framöver, varken ur ett legalt eller affärsmässigt perspektiv.

Fysiska risker

Finansiella företag påverkas även av fysiska risker, i första hand genom finansiella risker kopplade till de direkta fysiska effekterna av klimatförändringar. Det kan röra sig om akuta fysiska risker såsom stormar, översvämningar, jordskred, skogsbränder eller värmeböljor eller kroniska fysiska risker, som till exempel stigande havsvattennivåer eller förändrade grundvattennivåer. Försäkringsföretag är exempelvis särskilt exponerade i de fall de försäkrar mot riskerna, men även kreditgivares säkerheter och investerares innehav kan påverkas negativt, vilket i förlängningen kan innebära risker för det finansiella systemet. Försäkringsföretag

---

³ Det finns ingen global överenskommen definition av omställningsplan. Ledning för svenska företag är närmast det som återfinns i ESRS (Europeiska standarder för hållbarhetsrapportering) (EU) 2023/2772, bilaga II, tabell 2. Se även NGFS; <https://www.ngfs.net/en/communique-de-presse/ngfs-publishes-stock-take-transition-plans>.

⁴ Ändringarna i EU:s kapitaltäckningsregelverk (CRR3/CRD6) förväntas till stora delar träda i kraft den 1 januari 2025. Inom ramen för ändringarna införs ett flertal hållbarhetsrelaterade bestämmelser och definitioner.

som försäkrar egendom mot dessa risker har möjlighet att ändra sin exponering då försäkringsavtalen ofta har kort löptid. Konsekvensen blir då att riskerna skjuts över på konsumenter som kanske inte får det försäkringsskydd de behöver. Det i sin tur blir en risk som även bankerna behöver beakta inom ramen för sin kreditgivning.

Vi har analyserat hur skadeförsäkringsföretag kan påverkas finansiellt av fysiska risker som kan uppstå till följd av extrema väderhändelser.

Analys av påverkan från översvämningar i Gävleborg

De totala försäkringsersättningarna till följd av översvämningarna i Gävleborgs län sommaren 2021 uppgick till cirka 1 850 miljoner kronor. För de större företagen i analysen innebar deras stora geografiska spridning av riskerna (geografisk diversifiering) att skadorna blev måttliga i förhållande till den totala volymen på affären. För de mindre företagen var återförsäkringsskyddet avgörande.

Vår samlade bedömning är att risken för insolvens för svenska skadeförsäkringsföretag till följd av naturkatastrofer på kort sikt är låg. På längre sikt kan den bedömningen dock ändras till exempel på grund av ökade klimatförändringar och möjlig negativ påverkan på återförsäkringsmarknaden kopplat till försäkringsföretagens kreditvärdighet eller kapacitet.

Både mindre och större försäkringsföretag vänder sig till den internationella återförsäkringsmarknaden för att hantera fysiska risker. Flertalet internationella återförsäkrare har dock dragits med förluster och har därför höjt sina premier betydligt. Det har lett till att företag i större utsträckning än tidigare väljer att hantera sina fysiska risker utan återförsäkring.

Risker för grön målning

För att motverka dessa risker arbetar vi både förebyggande och genom specifika tillsynsaktiviteter i enlighet med vår grön målningstrategi. Vi noterar att framfart i arbetet med att motverka risken kan variera oberoende av aktörens storlek. Vi kan också konstatera att när det gäller rådgivning råder fortfarande osäkerhet kring de nya gällande regelverken och mycket arbete återstår. I linje med det bör kompetensen höjas hos företagen. Vi ser detta kompetensbehov särskilt hos finansiella rådgivare och medarbetare som enligt regelverket ska förmedla information om sådana produkter.

Kombinationen av en ökande efterfrågan på hållbara finansiella produkter och att regelverken för denna marknad fortfarande är under utveckling kan leda till att företag beskriver sina verksamheter och produkter som mer hållbara än vad de är. Risken för grönmålning kan exempelvis uppstå i företagens hållbarhetsrapporteringar, i information om finansiella produkter eller vid finansiell rådgivning.

FI publicerade i december 2022 en strategi för att motverka risken för grönmålning.⁵ Där angavs förebyggande arbete som en viktig prioritet för FI, och som en del i det arbetar vi med att bidra till EU:s regelutveckling. Inom EU pågår ett intensivt arbete för att standardisera företagens hållbarhetsrapportering och säkerställa att hållbarhetsrelaterad information om finansiella produkter är relevant, jämförbar och tillförlitlig. En annan prioritering är kompetenshöjande insatser där FI valt att rikta sig till de grupper där behoven och nyttan är som störst. Konsumenter är en prioriterad grupp där utbildningsinsatser har genomförts inom ramen för FI:s uppdrag kring finansiell folkbildning.

Risker för grönmålning i företagsstyrning och hållbarhetsrelaterade upplysningar

FI har genomfört en fördjupad analys med syfte att granska hur väl sju fondbolag och förvaltare av alternativa investeringsfonder som marknadsför fonder till icke-professionella investerare följer de nya kraven om integrering av grönmålningsrisker samt lämnar upplysningar på produktnivå. Som komplettering ställdes ett antal frågor om risken för grönmålning i en bredare analys som FI genomfört gällande hållbarhet och företagsstyrning (se sidan 15). I den senare ingick fondbolag och förvaltare av alternativa investeringsfonder men även ett antal värdepappersbolag.

Två analyser ur ett grönmålningsperspektiv

Analysen med renodlat grönmålningsfokus visade att hållbarhet är en integrerad del av företagets organisation och att de infört processer för att minska risken för grönmålning. Majoriteten av företagen hade även tagit upp grönmålning som en potentiell intressekonflikt i sina interna styrdokument. Företagen hade över lag kontroller på plats för att säkerställa att påståenden om hållbarhet kan underbyggas av den hållbarhetsdata som används. I vissa fall användes flera leverantörer för att få en mer nyanserad bild och minska risken med bristande hållbarhetsdata.

Granskningen av hur företagen lämnar upplysningar på produktnivå identifierade ett flertal grönmålningsrisker. Beskrivningen av fondernas hållbarhetsstrategier som lämnats i obligatoriska mallar var i flera fall otydliga. Hållbarhetsindikatorer som används för att mäta uppnåendet av fondens mål var inte tillräckligt detaljerade och saknade tröskelnivåer. Upplysningar var också inkonsekventa då fondens beskrivning av hållbara mål, indikatorer

---

⁵ <https://www.fi.se/sv/hallbarhet/fi-och-hallbarhet/strategi-mot-gronmalning/>

för att uppnå målen och de bindande delarna av investeringsstrategin inte hängde ihop. I vissa fall saknades information helt i mallarna. Kommunikation på webbplatser avseende hållbarhetsbetyg, utmärkelser och certifieringar var över lag rättvisande. I några fall saknades dock information om hållbarhetsbetygets innebörd och beståndsdelar.

Analysen visar att det finns utmaningar med att följa upp fonder där företag delegerat förvaltning till en extern förvaltare då fonderna använder sig av olika datakällor och metoder för hållbarhetsarbete. FI kommer att följa upp detta med enskilda förvaltare.

I den bredare analysen uppgav en majoritet av företagen att de hade identifierat en risk för grönmålning i verksamheten, och detta primärt i relation till extern kommunikation och marknadsföring. Dessutom, beroende på företagstyp, i förvaltning och investeringsrådgivning. Analysen visade att företagen arbetar med att motverka risken för grönmålning, men detta i varierande omfattning.

Risker för grönmålning i samband med rådgivning

Reglerna för hur kunders hållbarhetspreferenser ska beaktas vid rådgivning är relativt nya. Syftet är att underlätta för kunder som vill investera hållbart, göra det enklare för kunderna att förstå den varierande graden av hållbarhet för finansiella instrument som finns och att minska risken för grönmålning. Vi har analyserat hur väl banker, värdepappersföretag och försäkringsförmedlare implementerat de nya reglerna. Analysen visar att företagen har kommit olika långt.

Analys av grönmålning vid rådgivning

Företagen uppgav att hållbarhetsbegreppen, med dess många tekniska termer, generellt är svåra att förklara och svåra för kunderna att förstå. FI anser att det är önskvärt att kunderna informeras på ett sätt som är verkningsfullt – kort, pedagogiskt och utan onödiga tekniska termer annars riskerar kunderna att inte uppge hållbarhetspreferenser.

Enligt regelverket ska företagen samla in och beakta kunders hållbarhetspreferenser och därefter matcha med lämplig produkt. FI noterar att processerna för att säkerställa att produkterna motsvarar kundernas hållbarhetspreferenser i många fall är för knapphändig beskrivna och att förköpsinformationen endast används av ett fåtal företag. Kunderna riskerar därmed att få produkter som inte motsvarar deras uppgivna preferenser.

Trots att många företag i analysen uppger att det råder en brist på hållbarhetsdata och att det finns utmaningar med det nya regelverket så uppger en majoritet att de ofta har produkter som motsvarar kundernas hållbarhetspreferenser. FI ser en risk för att företagets processer är utformade på ett sätt som kan leda kunderna att uppge preferenser som matchar mot företagets egna produkter. Enligt europeiska värdepappers- och marknadsmyndighetens (Esma:s) riktlinjer ska företagen under rådgivningen agera neutralt och opartiskt så att kundens svar inte påverkas. Sammantaget ser FI behov av förbättringar och dialoger pågår med flertalet företag.

Risker för illegala finansiella flöden

Arbetet med att minska de illegala finansiella flödena är ett av de globala delmålen i Agenda 2030 och är därmed en del av vårt arbete för en hållbar utveckling inom den finansiella sektorn. Vi ser att stort fokus behöver ligga på ett effektivt förebyggande arbete och även, utifrån det försämrade säkerhetsläget, att företagen fortsätter stärka sitt arbete med att efterleva internationella sanktioner. Detta, och även förebyggandet av finansiellt utanförskap, är delar av vad som kommer ingå i FI:s tillsyn 2024.

I takt med att de större bankerna har förbättrat sitt förebyggande arbete finns tecken på att kriminella söker sig till andra delar av det finansiella systemet, ofta i utkanterna av systemet där såväl riskmedvetenheten som kontrollmiljön kan vara sämre. Det är därför viktigt att företagen som berörs jobbar aktivt för att hindra kriminella att tvätta pengar men också att förebygga att grupper finansierar terrorism via deras tjänster.

Under 2023 har vi därför fokuserat delar av tillsynen mot företag inom dessa sektorer, bland annat mot företag som handlar med kryptovalutor eller erbjuder digitala betaltjänster av olika slag. Ett särskilt fokusområde i tillsynen har varit risken att företag används som brottsverktyg och hur den risken hanteras av de finansiella företagen.

Fokuset på att förebygga penningtvätt och finansiering och terrorism har samtidigt lett till finansiell exkludering av olika grupper. FI har fått allt fler rapporter om hur företagen i sin ambition att minska risken för penningtvätt (så kallad *de-risking*) avslutar eller avstår från att ingå affärsförbindelser med konsumenter och företag utifrån generella antaganden om risken kopplad till olika kunder, i stället för att göra individuella riskbedömningar av den enskilda affärsförbindelsen. Denna utveckling bidrar till ett finansiellt utanförskap, både för individer och företag.

FI fick under förra året ett ökat ansvar för att motverka illegala finansiella flöden kopplade till internationella sanktioner som beslutats av EU:s ministerråd och som både företag och privatpersoner inom EU är skyldiga att följa. Här är de finansiella företagens förebyggande arbete av stor betydelse för att sanktionsbesluten ska få genomslag. Detta är något som vi tar med oss i tillsynen för 2024.

Hantering av risker

Som tillsynsmyndighet är det vårt uppdrag att granska hur företagen under tillsyn hanterar sina risker. Metod- och regelutveckling pågår, vilket förutsätter att både institut och myndigheter successivt anpassar sig. Vid hantering av hållbarhetsrisker är framåtblickande analyser nödvändiga och FI kommer fokusera på dessa inom ramen för tillsynen inom bank- och försäkringsområdet.

Allt fler företag har processer på plats för att kunna identifiera, mäta, bedöma och hantera hållbarhetsrisker. En orsak till att inte alla finansiella företag befinner sig på den nivå de borde vara synes vara bristen på verktyg. Valfungerande sådana är avgörande för att lyckas med riskhanteringen. Det är därför viktigt att företagen är med och tar fram nya verktyg och att de även deltar aktivt i utvecklingen av metoder och praxis på området.

När FI granskar företag under tillsyn sker det, för de större företagen, inom ramen för våra årliga tillsynsprocesser. Banker granskas under den så kallade översyns- och utvärderingsprocessen (ÖUP). En viktig del i detta arbete är just att analysera hanteringen av risker. Granskning av hållbarhetsaspekter ingår sedan 2021 i de fastställda metoderna för kreditrisk och affärsmodellsanalys. Under 2023 har FI använt en uppdaterad metod för affärsmodellsanalysen. Den baseras främst på europeiska banktillsynsmyndighetens (EBA:s) nya riktlinjer och vi kommer fortsätta att utveckla metoderna i takt med att EBA tar fram riktlinjer i enlighet med mandatet i uppdateringen av EU:s kapitaltäckningsregelverk.

På försäkringssidan granskar FI hållbarhetsaspekter genom de av företagen framtagna risk- och solvensbedömningar som upprättas årligen (Orsa). För att bättre förstå hur väl skadeförsäkringsföretag har implementerat de nya regelkrav som kom med Solvens 2-förordningen, har vi gjort en analys av företagens Orsa-rapporter, där vi särskilt tittade på hantering av klimatrisker.

Analys av klimatrisker i Orsa - skadeförsäkringsföretag

Analysen visade att det finns stora skillnader i hur svenska skadeförsäkringsföretag behandlar klimatrisker i sina Orsa-rapporter. Det finns därför också stora skillnader i vilken grad företagen uppnår syftet med de nya reglerna. Samtidigt syntes en tydlig höjning av ambitionsnivån i 2023 års rapporter jämfört med 2022 års rapporter. Vi kommer även under 2024 att granska försäkringsföretagens Orsa-rapporter.

Klimatscenarioanalyser är ett användbart verktyg som finansiella företag kan använda sig av för att belysa klimatrisker och bedöma motståndskraften i

affärsmodellen och strategin gentemot ett antal tänkbara klimatscenarioer och antaganden (till exempel politiska åtgärder eller temperaturökningar). En klimatscenarioanalys kan också öka förmågan att hantera oväntade utfall. Ur ett tillsynsperspektiv är det viktigt att förstå hur företagen arbetar med dessa analyser, vilka modeller de använder och vilka antaganden de gör. Nedan ges två exempel på vårt arbete med detta inom bank- och försäkringsområdet.

Klimatscenarioer och stresstester på bankområdet

FI kommer att följa upp hur bankerna arbetar med klimatscenarioanalyser. Vi har informerat de större svenska bankerna att EU:s kommande uppdatering av kapitaltäckningsregelverket innehåller krav på klimatscenarioer i de stresstester som görs inom ramen för kapitalplaneringsprocessen (IKLU). Vi har därför föreslagit att bankerna i år inkluderar ett klimatrelaterat scenario i stresstesterna. Vi kommer att bedöma detta i en separat tillsynsaktivitet. Bedömningen kommer inte att ingå i 2024 års ÖUP, men kan påverka nästföljande års process.

Klimatscenarioer och stresstester på försäkringsområdet

FI har genomfört en studie på försäkrings- och tjänstepensionsföretag med hjälp av det så kallade TRISK-verktyget. Detta är ett klimatstresstest med målsättning att kvantifiera omställningsrisker för enskilda försäkringsföretag och för försäkringssektorn i stort. TRISK-verktyget syftar till att mäta den förväntade förlusten för en investerare under olika omställnings- och klimatscenarioer. Med stöd av TRISK-verktyget har FI:s förståelse för den här typen av analysverktyg ökat liksom förståelsen för komplexiteten med att mäta omställningsrisker. Det är av vikt att de finansiella företagen själva gör den här typen av analyser. Vi kommer att fortsätta bevaka metodutvecklingen på området.

Företagsstyrning

Finansiella företag ska säkerställa ett ramverk för god företagsstyrning. Styrelsen är ytterst ansvarig för detta och ansvaret inkluderar hållbarhet. Styrelsens roll är särskilt betydelsefull för en framgångsrik integrering av hållbarhet i verksamhetens alla delar. FI vill därtill betona vikten av tillräcklig hållbarhetskompetens inom såväl styrelse som i alla relevanta delar av organisationen och att kompetensen utvecklas i takt med att kunskapsläget förändras.

En väl fungerande företagsstyrning bör syfta till att företagets styrdokument, rapporteringslinjer, organisatoriska struktur, företagskultur och arbetssätt samspelar. En god företagsstyrning är därför en förutsättning för att företaget ska kunna omhänderta de risker som verksamheten för med sig. Nya regelverk har förtydligat att även hållbarhet ska integreras och beaktas inom ramen för företagets interna styrning och kontroll och gälla för relevanta delar av verksamheten. Det är rimligt att företag anpassar detta arbete till den egna verksamhetens inriktning.

Vi har noterat ett ökande kunskaps- och kompetensbehov inom hållbarhet. Det är viktigt att det inom en styrelse, företagsledning och de centrala funktionerna finns tillräcklig kompetens kring både hållbarhetsregelverk och i övrigt relevant hållbarhetskunskap. Styrelsen behöver kunna förstå och fatta välgrundade beslut utifrån hur hållbarhetsaspekter påverkar den egna verksamheten och hur företaget i sin tur påverkar miljö och människor.

Nedan följer två analyser rörande integrering av hållbarhet i företagsstyrning och i andra delar av verksamheten samt en analys som visar integrering av taxonomiförordningen.

Hållbarhet i företagsstyrning

FI har kartlagt hur försäkrings- och tjänstepensionsföretag integrerar hållbarhet i sin företagsstyrning.⁶ Vi kan konstatera att utvecklingen har gått framåt sedan motsvarande kartläggning genomfördes 2020. FI använder kartläggningen i tillsynsdialogen och vid bedömningen av företagets risknivå med avseende på hållbarhetsaspekter.

---

⁶ Försäkringsföretag som beviljats undantag enligt 1 kap 19 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) omfattades inte av kartläggningen.

Analys av integrering av hållbarhet i företagsstyrning - försäkringssektorn

Kartläggningen visar att majoriteten av företagen arbetar med hållbarhetsrisker på ett systematiskt sätt. Flertalet företag i kartläggningen bedömer att en eller flera hållbarhetsrisker är väsentliga för deras verksamhet och majoriteten av företagen inkluderar hållbarhetsrisker i sin bedömning av det totala solvensbehovet. Enligt FI innebär regelverkskraven att *samtliga* företag ska identifiera, bedöma och hantera hållbarhetsrisker på samma sätt som övriga risker i företagets riskhanteringssystem. FI vill framhålla att alla risker som företaget är eller kan bli exponerat för, inklusive hållbarhetsrelaterade risker, ska beaktas vid företagets bedömning av det totala solvensbehovet.

De hållbarhetsrisker som flest företag bedömer vara väsentliga är omställningsrisker och fysiska risker kopplade till klimatförändringar. Klimatrelaterade risker har varit i fokus för företagets arbete och metodutveckling vad gäller verktyg för att identifiera och mäta hållbarhetsrisker. Det är viktigt att företagen även tar höjd för och bedömer även andra hållbarhetsrisker, till exempel naturrelaterade finansiella risker (se sidan 17).

Samtliga företag bedömer att det finns hållbarhetskompetens i styrelsen och så gott som samtliga bedömer att det finns kompetens om hållbarhetsrisker inom de centrala funktionerna. Vi vill i sammanhanget framhålla vikten av att kompetensen hos styrelsen, de centrala funktionerna och hos andra relevanta delar av verksamheten, utvecklas i takt med att kunskapsläget förändras. FI vill också understryka att de signaler som styrelsen ger är betydelsefulla för hur väl hållbarhetsaspekter – såväl risker som möjligheter – integreras i organisationen.

Integrering av hållbarhetsrisker

FI har gjort en fördjupad analys för att bedöma hur pass väl värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare integrerar hållbarhet i sin verksamhet. Detta med anledning av kompletterande krav i sektorspecifika regler som förtydligar företagets skyldighet att integrera och beakta hållbarhetsrisker och hållbarhetsfaktorer.

Analys av integrering av hållbarhetsrisker - marknadssektorn

Merparten av företagen i analysen bedöms ha integrerat hållbarhet i sin verksamhet. De analyserar hållbarhetsrisker och har integrerat hållbarhetsrisker i styrdokument. Dock noterar FI att omfattningen varierar mellan företagen. FI vill därför uppmana företagen att ha fortsatt fokus på området för att säkerställa att de uppfyller kraven i regelverken.

En majoritet av företagen har identifierat hållbarhetsrisker i sin verksamhet, och de hållbarhetsrisker som företagen hade bedömt vara väsentliga för verksamheten var främst omställningsrisker och fysiska risker kopplade till klimatförändringar. FI bedömer att

kunskap och metoder för att identifiera och bedöma hållbarhetsrisker varierar hos de olika företagen. FI vill peka på vikten av att inom ramen för riskhanteringen göra de analyser som krävs för att kunna identifiera potentiella hållbarhetsrisker.

FI ser positivt på att de flesta företagen i analysen bedömer att det finns kompetens kring hållbarhet både inom styrelse och de centrala funktionerna. Utifrån iakttagelser i denna analys kring implementering av de nya kraven väcks dock frågor kring nivån på hållbarhetskompetensen inom företagen. Enligt vår samlade bedömning behöver den i vissa fall förbättras för att säkerställa att företagen förstår, implementerar och uppfyller kraven i relevanta regelverk. FI vill lyfta vikten av att företagen har den hållbarhetskompetens som krävs för att säkerställa att de kan uppfylla kraven i relevanta regelverk, och att kompetensen följer utvecklingen på området.

Taxonomiinformation i årsredovisningar

Ett av de mer omfattande regelverken som successivt trätt i kraft de senaste åren är taxonomiförordningen, som fastställer kriterier för när en ekonomisk verksamhet ska anses vara miljömässigt hållbar. Vi har granskat ett urval av större bankers och försäkringsföretags årsredovisningar för år 2022 med huvudsakligt syfte att få en bild över hur de finansiella företagen tillämpar regelverket.

Analys av taxonomiinformation

I analysen granskade vi ett urval av sju banker och sex försäkringsföretags rapportering enligt taxonomiförordningen och FI:s slutsats är att vi vill se en mer standardiserad taxonomirapportering. Analysen visade att svenska banker och försäkringsbolag i stort uppfyller de krav som nu ställs på finansiella företag att rapportera data om hållbarhet enligt taxonomiförordningen. Men variationen i rapporteringen är stor. Det gör det svårt att kunna jämföra företagen. Det finns goda exempel att lyfta fram, som frivilligt angivna belopp och jämförelser för tidsperioder. Men FI uppmanar företagen att i större utsträckning använda EU-kommissionens frågor och svar om hur reglerna om rapportering ska tolkas.

Internationell regelutveckling

Utmaningarna relaterade till hållbarhet är globala till sin karaktär och förutsätter därför samarbete över gränserna. FI har valt att ta en aktiv roll i det internationella arbetet med hållbarhet, som handlar om allt från utveckling av globala standarder till regelutveckling på EU-nivå. Vårt arbete utgår ifrån att de regler och standarder som i slutändan påverkar svenska företag, bestäms på det internationella planet.

Som medlemmar i den globala organisationen Financial Action Task Force (FATF) har FI arbetat för att få fram internationella standarder på området. Under året har vi också haft ett stort fokus på det regionala tillsynssamarbetet som sker inom Nordic Baltic Working Group (NBWG).

Vi har även prioriterat att delta i arbetet med standardisering av hållbarhetsrelaterad information. Ett omfattande arbete har pågått inom den globala organisationen för värdepapperstillsyn, Iosco, som drivit arbetet med att få på plats en global standard för hållbarhetsrapportering under IFRS Foundation.

Det senaste året har omställningsplaner hamnat i allt större fokus. Arbetet handlar bland annat om att öka standardiseringen av vad som utgör en robust omställningsplan, på vilket sätt företag ska arbeta med dessa och hur de kan användas för att bedöma finansiella stabilitetsrisker. Flera EU-regelverk under införande adresserar omställningsplaner ur olika aspekter, till exempel CSRD (hållbarhetsrapportering) och utökade krav i kapitaltäcknings-regelverket. FI deltar i arbetet både på global nivå och på EU-nivå, genom deltagande i Iosco, Baselkommittén, NGFS (Network for Greening the Financial System) och EU-myndigheterna.

Frågan om naturrelaterade finansiella risker hamnar allt högre på den internationella policyagendan. Taskforce on Nature-related Financial Disclosures (TNFD) har under året antagit ett ramverk för biologisk mångfald. Det handlar om att företagen ska väga in beroenden, påverkan, risker och möjligheter kopplade till naturen samt hur detta bör rapporteras och följas upp. Många svenska aktörer arbetar redan med vägledning från TNFD:s rekommendationer. Flera av EU:s regelverk tar även sikte på naturrelaterade risker. Bland annat innehåller EU:s nya standarder för hållbarhetsrapportering biologisk mångfald och ekosystem. EU-taxonomi innehåller tekniska kriterier om skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem. NGFS och europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) har publicerat studier kring biologisk mångfald.⁷

---

⁷ https://www.ngfs.net/sites/default/files/medias/documents/ngfs_conceptual-framework-on-nature-related-risks.pdf. EIOPA Staff paper on nature related risks and impacts for insurance, EIOPA-23/247, 29 Mars 2023.